№ 58.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 19. LIPCA ROKU 1799. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 6. Lipca.

Gazeta Dworſka dziſieysza zawiera co naſtępuie: „Podług donieſień Generała *Melas* i F. M. *Kray*, cofa ſię nieprzyiacielſki Generał *Macdonald* ku *Piſtoja*, i iak ſię z donieſień ſzpiegow dowiedziano, ma ſię ztamtąd do *Florencyi* udać, zgromadzić tam ſwoie woyſka, potym poyść z niemi do *Liworno*, gdzie ma mieć rozkaz do wsadzenia ich na okręty. Będący przy armij *Macdonalda* nieprzyiacielſki Generał *Victor*, udał ſię drogą przez *Borgo Val di Taro* do *Riviera*. Z naszey zaś ſtrony poſtąpił F. M. L. *Ott* z ſwoią dywizyą do *Rubiera*, poſtał ſwoią przednią ſtraż pod Generałem *Klenau* nad rzekę *Panaro* dla okrycia drog do *Spilambergo*, *Vignola* i *Puvolo*, iako też głowney drogi prowadzącey przez *Reggio*, *Modenę* i *Parmę*. — Nad *Riviera* cofnął ſię nieprzyiacielſki Generał *Moreau z Novi*, i iak wſzyſtkie wiadomości donoszą, udał ſię ku *Genui*. Dla wypoczęcia ſtrudzoney naszey armij przez uſtawiczne marsze, rozłożono ią obozem nad *Orbą*, osadzono *Novi* i wyſłano podiazdy ku *Bochetta* i dolinie *Bormida*. — Zamiaſt 400. artylleryi, które podług oſtatniego donieſienia w Cytadelli *Turyńſkiey* zabrano, znalazło ſię podług nadeſłanego teraz wyszczegulnienia 374. armat różnego kalibru, 148. moździerzy, 30. haubic, 10. armatnych haubic; ogułem 562. sztuk.

Nadzwyczayny dodatek do teyże Gazety zawiera w ſobie obszerne ſzczeguły dawniey obiecane o bitwach dnia 17. 18. i 19. Czerwca między ſtrumykiem *Tidone* i za rzeką *Trebia*, iako też o ściganiu nieprzyiaciela dnia 20 za rzekę *Nura*. Dla zbyt obszernego a po części iuż wiadomego opisu tych zwycięſtw, kładziemy tu tylko naſtąpione wypadki po tych bitwach.

„Armia ścigała nieprzyiaciela aż do *Fiorenzuolo*, gdzie dnia 21. ſtanęła; F. M. L. *Ott* zaszedł tego ſamego ieszcze dnia do *Borgo St. Tonino* i ścigał nieprzyiaciela nazajutrz aż do *Parmy*, gdzie iuż Generał *Hohenzollern* z pod *Mantui* był nadszedł i 200. nieprzyiacielſkich ranionych tam zabrał. F. M. L. *Ott* zabrał ieſzcze do tego dnia 120. jeńcow.— W *Fiorenzuolo* nie wytchnęła armia tylko dzień ieden, to jeſt 22. Na tymczasowe donieſienie, że nieprzyiacielſki Generał *Moreau* wtargnął w 18,000. ludzi z *Genui* przez *Bochetta* w rowniny między *Tortoną* i *Alexandryą*, ruszyła Armia dnia 23. zaraz z *Fiorenzuolo*, i ſtaneła w nagłych marszach już dnia 25. nad *Scrivia*; lecz *Moreau* nie uznał rzeczą przyzwoitą czekać na nią, zaczym Generał *Czubarow* osadził tego ieszcze wieczora 4ma batalionami miaſto *Tortonę*, a Cytadella zoſtała iak dawniey opasaną.— *Moreau* bił ſię dnia 20. z F. M. L. *Bellegarde*, lecz oſtatni przymuszony będąc trzymać *Alexandryą* w blokadzie, nie mogł jak ſzczupłemi ſiłami przemagaiącego nieprzyiaciela attakować. Lubo ponioſł znaczną ſtratę 203. ludzi w zabitych, 578. i 1229. w jeńcach, opierał ſię iednak dalszemu nieprzyjaciela poſtępowaniu aż do przybycia Armij, tak dalece, że przez 4ry całe dni nieczynnym zoſtawał, 5go zaś cofnął ſię przez *Novi*, a dnia 26. przeszedł za *Bochettę*. Tak więc w przeciągu 10. dni zoſtała nieprzyiacielſka armia prawie zniszczoną, oblężenie *Mantui* na nowo zapewnione, cały *Po* oswobodzony, *Tortona* na nowo opasana, i *Moreau* do dawnego ſtanowiſka zwrocony. Korzyść nasza ſkładą ſię procz tego w pracowitych tych dniach, w zabiciu nieprzyjacielowi 6000. ludzi, w poymaniu na placu bitwy 5085. w zabraniu ranionych w *Placencyi* 783. między ktòremi znayduie ſię 4. Generałow, 8. Pułkownikow, 502. ſztabowych i niższych officerow, ogułem 12,268 jeńcow; na koniec 8. armat i 8. chorągwi. Strata nasza wynosi z Cesarſkich woyſk 10. ſztabowych i niższych officerow, i 244. żołnierzy od feldfebra w zabitych; 87 ſztabowych i niższych officerow 1816. żołnierzy od fedlfebra ranionych. Z *Roſſyiſkich* 1. podpułkownik, 4. officerow i 675. żołnierzy w zabitych; 3. Generałow, 3. Pułkownikow, 1. Podpułkownik, 5. Majorow, 35. Officerow i 2041 żołnierzy w rannych.

z Londynu dnia 2. Lipca.

Nadeszły tu depesze z *Indyow wschodnich*. Liſty z *Benares* pod dniem 15 Stycznia zawieraią w ſobie smutny obraz buntu w tym mieście, wznieconego przez *Vizier Ally*, ktòry Panòw *Cherry* rezydenta *Angielſkiego Graham*, i Kapitana *Conway* obu w ſłużbie kompanii *Wſchodnio-Indyiſkiey* zoſtaiących zamordował. Druga rządowa osoba P. *Davis* uratował ſiebie i ſwoią familią, przez to, iż z piką w ręku bronił bliſko przez godzinę wniyścia na wierzchołek domu ſwego, dopoki za nadciągnieniem Generała *Erſkine*, *Vizier Ally* nie uciekł i bunt ſię nie uśmierzył. Wspomnione zaboyſtwo popełnione zoſtało wśrzod wspaniałego obiadu na ktory *Vizier Ally* zaproſił do ſiebie rzeczonych *Anglikow*. Armia nasza wyciągneła w pole, dla przymuszenia *Tippo Saiba* do deklaracyi przyszłego poſtępowania ſwoiego. Spodziewamy ſię wiele dobrego po tym kroku. Admirał *Rainier* krąży na wyſokości *Mangalore* i ma w zamiarze zaięcie portu tego.— Vice-Admirał *Mitchell* ma kommendę nad okrętami do taiemney wyprawy przeznaczonemi. Placem do zbierania ſię woyſk ieſt *Southampton* zkąd wnośić należy, iż celem wyprawy albo *Hollandya* albo *Niderlandy* bydź muszą. Liczba woyſk w tey mierze przeznaczonych, ktòre maią zoſtawać pod kommendą Gen: *Abercromby* i *Stewart*, wynoſi do 35 tyſięcy ludzi, z ktoremi ieszcze 45 tyſięcy *Moſkalow* wspolnie działać będzie.— Kapitan *Moore* na brygantynie *Transfer* przywiozł depesze od Lorda *St. Vincent* w których zawarta była korresponpencya, znaleziona na zabranym bracie pocztowym *Hiszpańſkim*, który od ſwego konwoiu dwoch okrętow woiennych odcięty zoſtał.— Nasz Admirał *Berkley* blokuie *Hiſzpańſką* eſkadrę przy wyspie *Aix* ſkładaiącą ſię z okrętu od 110 armat, z 4 okrętow liniowych pomnieyszych, i iedney fregaty. Admirał *Pole* popłynął tamże z *Plymouth* z wszelkiemi do bombardowania tey flotty potrzebami woiennemi.— Liſty z *Gibraltaru* pod dniem 24 Maja donoszą iakoby Kapitan *Modre* z okrętu bombardyerſkiego *Wezuwiusz* widział 13 okretow liniowych *Francuzkich*, z ktorych 5 w mieliźnie ugrążonych, a 2 ogołocone z masztow. Dodaią, iż pięć okrętow *Francuzkich* z tey eſkadry widzianych było wśrzod flotty *Angielſkiey*. Lecz liſty te nie będąc urzędowe, ani proſto od wspomnionego Kapitana przyſłane, mało wiary znaleść mogą — Zona teraźnieyszego prezydenta miaſta *Londynu* ieſt bliſka połogu. W takowym przypadku zwyczaiem ieſt, iż mieszczanie *Londyńscy* ofiaruią pani prezydentowey kolaſkę ſrebrną 500 funtow wartuiącą.— Lord *Bridport* przybył tu z *Plymouth*, i dla ſłabości zdrowia złoży kommendę nad flottą w kanale krążącą. Lord *Duncan* ktòry teraz przed *Texel* krąży, ma bydź iego naſtępcą.— Wiadomość iakoby wyſpa *St Domingo* niepodległą ſię ogłoſiła, ieſt fałszywą. Gazety *Amerykańſkie* zawieraią w ſobie wyrok tamteyszego Agenta Dyrektoryatu *Roume* pod dniem 6 floreal, który inaczey rzeczy pokazuie. Z wyroku tego widzieć można, iż *Touſſaint* wielce nieprzyiaznym ieſt ku *Anglij* a przychylnym Rzpltey *Francuzkiey*.

z Paryża dnia 2. Lipca.

Treść odezwy wydaney przez Ciało Prawodawcze do Narodu ieſt naſtępuiąca; „*Francuzi*. Syſtema przedſiewzięte przez większość zeszłego Dyrektoryatu, ktore za ſobą ſmutne ſkutki nieprzezorności, błędow i niezdatności przyniosło, ſyſtema które przez zdradę wielu agentow, i zepsucie wielkiey liczby innych, tym bardziey ieszcze pogorszone zoſtało, naraziło bespieczeńſtwo Rzpltey wewnątrz i zewnątrz, naraziło życia nayczyſtſzych Republikanow, i główne zasady całey rewolucyi. Wśrzod tak wielkiego niebespieczeńſtwa Oyczyzny naszey, poprzyſięgliśmy wam w Adreſſie dnia 10. Czerwca uratować was, albo zginąć. Dotrzymaliśmy wam naszey przyſięgi. Wypadki dniow 28. 29. i 30. *Prairial* (16. 17. 18. Czerwca) są wam wiadome. Lud *Francuzki* i Ciało Prawodawcze wraz z Konſtytucyą odnieśli tryumf bez naymnieyſzego wſtrząśnienia. Nowy Dyrektoryat pełen dzielności patryotyczney powſtał z tey burzy polityczney. Cugle Rządu znayduią ſię teraz w ſilnych ręku republikanckich. Spuśćcie ſię z zupełnym zaufaniem na obie pierwsze władze rządowe. Zachowaią one ſtatecznie uszanowanie dla Konſtytucyi, ktorą ſobie nadaliście. *Francuzi*, wasze granice bliſkim napadnięciem nieprzyiaciela są zagrożone. Ludzie, Pieniądze i Broń, oto ſą nieodzowne potrzeby do uratowania was. Do was Republikanie przemawiamy. Kiedy byliście uciśnieni od nieprzyzwoitego i ciemiężącego Rządu, kiedy uczucia nayczyſtſzego republikanizmu, nazywane były ſpiſkiem Anarchicznym, na òw czas nie mogliście oddać ſię zupełnie zapałowi waszemu. Lecz gdy my wam teraz wierność poprzyſięgamy, wy nam nawzaiem zwycięſtwo poprzyſiądz powinniście. Spieszcie ſię do Armiow, i pognębcie nieprzyiacioł. Nieufaycie cudzoziemcom, którzy was od zakreśloney linij prawa i od tego uszanowania iakie władzom publicznym winniście, odciągnąć pragną. Niedozwolcie aby nasza Konſtytucya naruszoną zoſtała, i ożywcie duchem waszym machinę republikancką. Biada tym, którzy knuią zamachy przeciw Krajowi, ktòrzy podburzaią mieszkańcow do buntu, którzy prawa chcą gwałcić etc.— Odezwa ta do wſzyſtkich Armiow poſłaną zoſtała.

Na dniu 27 Czerwca Dyrektor *Moulins* przy inſtallacyi ſwoiey miał mowę naſtępuiącą. „W mniey trudnych nawet okolicznościach Obywatele Dyrektorowie, wybor pełen chwały który mię do prac waszych ſprzęga, przeiąłby mię boiaźnią, a nieufność w ſiłach moich powodowałaby iedynie namyſłem moim. Okazałbym wdzięczność reprezentantom Ludu *Francuzkiego*, podwaiaiąc uſiłowania moie przeciw rozboynikom, ktòrzy woynę domową w departamentach zachodnich urządzaią. Lecz ſkoro niebeſpieczeńſtwa Oyczyzny rozkazuią, na òw czas żołnierz rewolucyiny odwagę ſwoią iedynie tylko do Rady przynieść może. Składam tu przed wami zupełne poświęcenie ſię woiownika, który przywykł w ſtanowiſku mu powierzonym mężnie ſię utrzymać. Jeżeli głęboka nienawiść przeciw nieprzyiaciołom Rzpltey, przeciw łupieżcom i ludziom niegodziwym może nadawać prawo do waszego zaufania, na òw czas z pewną dumą mniemać powinienem, iż dałem tego liczne dowody, i że zaſłużyłem na waſze zaufanie. Czego mi nie doſtaie w wiadomościach potrzebnych do tak wysokiey doſtoyności, tego ſpodziewam ſię nabyć w obcowaniu z wami. Dobre zamiary pospolicie dobry ſkutek otrzymuią, moie były zawsze czyſtemi. Teraźnieyszy ſtan rzeczy, iedność utrzymuiąca ſię pomiędzy dwiema władzami Rzpltey, i wola iednomyślnie ſłyszeć ſię daiąca oſwobodzenia armiow od ochydnego iarzma publicznych piiawek, podaią nam dobrą wrożbę i rozmaite śrzodki do uſtalenia dobra.

Prezydent Dyrektoryatu Obywatel *Sieyes* odpowiedział w treści naſtępuiącey.

„*Obywatelu Kollego.* Powołany zoſtałeś od przyiacioł wolności, a od ciała prawodawczego wybrany do naywyż-

szey władzy w czaſie kiedy opinia publiczna wymagała dzielney odmiany, którey ſkutki nie mogą bez korzyści zoſtać. Pełne energii uszanowanie twoie dla Reprezentacyi Narodowey, uſługi które wyświadczyłeś oyczyznie w woynie zbrodniczey niszczącey wiele departamentow, i przez ſanatyzm na nowo zapaloney, ſtały twoy opor przeciw godnemu kary syſtematowi reakcyow, nakoniec wielka popularność, którą ſtatecznie utrzymywać umiałeś, oto ſą zaſługi które w ſercach Republikanckich głęboko utkwiły. Jeżeli Patryotyzmem twoim łatwo Ci było pozyſkać prawo do tey doſtoyności, niemniey łatwo będzie usprawiedliwić ie, i tym bardziey ie pomnożyć ważnemi pra ami których uczeſtnikiem zoſtaieſz. Wſzyſtkie członki Dyrektoryatu oświadczaią Ci przezemnie, iż naywiększe ich zaufanie poſiadasz. Racz przyiąć pocałowanie braterſkie.

z Lionu donoszą pod dniem 24. *Czerwca* co naſtępuie „ Zawczoray po wszyſtkich tuteyszych placach armaty poroſtawiano. Liczne patrole z inſanteryi i kawaleryi chodziły po ulicach. Mowią tu, iż były ułożone taiemne zamachy roialiſtow; przed kilku dniami pewien człowiek za pomocą zmyślonego rozkazu kommendanta, wyprowadził trzy faſsy prochu z arsenału. Zagrażano tu także podpaleniem domow, i w południowey *Francyi* daią ſię widzieć rozruchy. Poſtyllion ztąd do *Marſylij* iadący zoſtał zrabowany, a eſkorta rozbroiona. Podług liſtow z *Barcellony* pod dniem 15. flotta *Francuzka* przepłyneła około tego portu w bardzo dobrym ſtanie.— Wiadomości o zaszłey bitwie z flottą *Angielſką* żadnego fundamentu nie maią, ani o tym wiemy dokładnie czy flotta nasza przypłyneła do *Kartageny*. Wielu sądzi, iż oddawna poszła do *Malty* i *Egiptu*.— *Monitor* wyraża, iż z *Kartageny* doniesiono, iakoby flotta *Hiszpańſka* naprzeciw flocie *Francuzkiey* z tego portu wypłynęła.

Nasze prywatne liſty z *Genui* dochodzą do dnia 19. i donoszą, iż Generał *Moreau* uwolnił *Tortonę* od oblężenia i zaſilił w żywność tę twierdzę, żadne iednak rapporta urzędowe ogłoszone nie zoſtały.— Słychać bardzo, iż na mocy wyroku Dyrektoryatu pod dniem 14. zapadłego, Armia *Reńſka* z 40. tyſięcy ludzi ma być utworzona.— Piszą z *Grenoble*, iż Generałowie dywizyow *Duhem* i *Rey*, tudzież Generałowie brygad *Bonamy*, *Boruſſier* i *Dufraiſſe* przed dwa ſądy woienne ſtawić ſię muszą.— Z *Nantes* także iedna pułbrygada poszła do Armij *Włoſkiey*.— Większa część naszych Departamentow musi teraz do magazynow oddawać wielkie zapasy zboża i furażow.— Dyrektoryat urządził przy sobie nową kancellaryą woienno-topograficzną, która plany woienne układa i niemi kieruie. Generał *Marescot* i kommiſſarz woienny *Alexandre* zoſtali członkami iey mianowani. Miniſtrem woiennym ieſt ciągle *Milet Mureau*, żądał on zawsze dymiſſyi przez wzgląd ſłabego zdrowia, lecz ta odmowiona mu ieſt od Dyrektoryatu.— Ob. *Leonhard Bourdon*, który dawniey przez długi czas w *Hamburgu* ſię bawił, ieſt tu teraz w wielkim znaczeniu, i ma niemało wpływu w intereſſach.

Wczoray przybył tu nowy Dyrektor *Roger Ducos*, na wiezdzie do *Luxemburga* wyſtrzałem z armat był przywitany. Inſtallacya jego iuż naſtąpiła. Wyszedłszy z Ciała Prawodawczego udał ſię na ſpoczynek domowy do *Dax* w Departamencie *Landes*. Zył tam z dochodu ſwoiego 600. franków. Przed kilku mieſiącami piſał do Dyrektoryatu prosząc dla ſiebie o urząd 1200. frankow czynić mogący, iedynie tylko dla wyżywienia ſię, lecz nie odebrał żadney odpowiedzi. —*Rapinata* nazwiſko weszło nawet do Dykcyonarza języka *Francuzkiego*, mówią teraz, rabować, rapinować. —Przypominaią tu liſt który niegdyś pisał Generał *Hoche* na dniu 27. Fructidora roku 5go do Miniſtra woiennego *Scherera*. „Gdybym nie był przekonany, iż Dyrektoryat wkrotce zdradziectwo twoie ukarze, tedy nie zadałbym ſobie nawet pracy oświadczenia Ci, iż z tobą więcey korrespondować nie chcę. Właśnie Tobie przyſtoi wydawać Adreſſa do Armij, Tobie, któryś ieſt przyiacielem i nayczynnieyszym Agentem ſpiſkowych? Tobie który nas ſzpiegami otoczyłeś i przyiacioł rządu ścigałeś. Spiesz ſię z twoiemi planami, abyś nazwiſko nawet swoie dał zapomnieć Republikanom, ktorych zdradziłeś i ktorzy cię nienawidzą.“ *Scherer* był Miniſtrem woiennym, w ten czas kiedy *Hoche* liſt ten pisał, a wkrotce po tym *Hoche* umarł.

Od armiow żadnego urzędowego rapportu nie mamy. Liſty tylko prywatue donoszą iakoby Generał *Moreau* pisał tu do *Paryża*, iż ſpodziewa ſię ieszcze widzieć koniec kampanii dla woyſk naszych rownie ſzczęśliwy iak był iey początek.— Dziſieyszy *Monitor* zapewnia, iż *Suwarow* pisał do Generała *Moreau*, iż iezeli z emigrantami w woyſku iego znayduiącemi ſię poſtępować będzie podług praw przeciw nim we *Francyi* wydanych, ón użyie odwetu przeciw jeńcom *Francuzkim*.— Wyszła tu niedawno Xiążka pod tytułem: *Teſtament Rewbela*, tudzież nadgrobek dla *Rapinata* zmarłego iakoby w *Szwaycaryi*. Mowią iż *Rewbell* przeczuwaiąc ſwoy upadek wyſłał ſioſtrę ſwoią do *Moguncyi* z wielkiemi ſummami. Ta potym poiechała niby do wod *Wisbaden*, gdzie z rozmaitemi bankierami odprawiała konferencye.— Z *Merlina* żartuią teraz, iż pracuie nad ułożeniem liſty osob podeyrzanych.— *Teofilantropowie* przybili kartę przed domem ſchadzek ſwoich, w którey oświadczaią, iż ex-dyrektor *Lareveillere* nie był założycielem ich ſekty, i że upadek iego nie pociąga za ſobą upadku ich Religii.

Bywszy miniſter wewnętrzny *François z Neufchateau* przyszedł tegoż ſamego ieszcze dnia do pałacu *Luxemburga*, kiedy Dyrektoryat podpisał iuż iego dymiſſyą dla przełożenia Dyrektoryatowi pracy ſwoiey. Dyrektoryat zdziwiony na widok człowieka, którego oddalił, zapytuie ſię go, czy nie odebrał żadnego liſtu. Na odpowiedź daną, że nie, przywołano ſekretarza *Lagarde*, któremu liſt do oddania był poruczony. Okazało ſię, iż liſt w expedycyi zoſtał ſpoźnionym, przeto Dyrektoryat oddał mu go w ręce. *Neufchateau* przeczytawszy go oświadczył, iż ponieważ nie złożył dymiſſyi i iey nie ſkłada, przeto woli abyraczey miniſterium formalnie odięte mu było. To było powodem, iż nominacya iego do miniſterium przez wyrok Dyrektoryatu zniszczoną zoſtała. *Neufchateau* przy oddaniu miniſtroſtwa Ob. *Quinette*, dał dla niego i wszyſtkich urzędnikow departamentu wewnętrznego, wspaniały obiad.— W Departamencie *Niższego Renu* odkryto wielką kradzież mundurow wynoszącą do 300. tyſięcy liwrow. Mundury przyszły na ſtatku z *Moguncyi*, potym zatrzymały ſię w *Spirze*, tu ich dopiero w podziemne lochy pochowano, rozniosſszy pogłoſkę, iż ſtatek zatonął, Dla dania zaś pozoru rzeczy, kilka mundurow wrzucono w rzekę, i ſtarą iedną łodź zatopiono.

Gdy oſtatnie poselſtwo Dyrektoryatu względem teraznieyszego ſtanu Rzeczypospolitey przyszło do Rady 500. żądano aby w taynym wydziale przeczytanym zoſtało, lecz oparł ſię temu *Lucyan Buonaparte* i *Jourdan* utrzymuiąc, iż *Francuzi* powinni wszyſtkie poznać niebespieczeńſtwa, nim od nich wymagać zaczniemy pieniędzy i ludzi. Rada iednak zamieniła ſię potym w tayny wydział dla wyſłuchania rapportu miniſtra intereſſow zagranicznych, względem położenia *Europy* w ſtosunku do do *Francyi*. Rapport ten ſprawił w Radzie mocne wrażenie i odkrył ważne prawdy polityczne. Naywiększa iednak taiemnica panuie względem treści onego, tak dalece, iż uchwalono aby zoſtał zapieczętowanym i w archiwum złożonym, po kommunikowaniu iego Radzie ſtarſzych. Słychać iakoby miał w ſobie zawierać, iż bylebyśmy tylko 450. tyſięcy woyſka mieli nad granicą, a 80. tyſięcy wewnątrz kraiu, we dwa mieſiące możemy mowić o pokoiu. Rewolucyonowanie powinno uſtać.

Podług uczynionego rachunku przez Miniſtra ſkarbowego, śrzednia cena zboża w roku zeſzłym była 13. frankow, 2. ſous i 3. denary za cetnar. Podług takowey ceny przypada pensya dla Deputowanego na 7973 frankow, dla Dyrektora na 134,036. frankow, na Miniſtra intereſſow zagranicznych 100,927. frankow, a dla reszty Miniſtrow na 67,018 frankow.—Członki teraźnieyſzey Kancellaryi i Adminiſtracyi centralney Departamentu *Sekwany* złożeni zoſtali. —Jedno z pism tuteyszych zapewnia, iż znayduie ſię wyrok przeszłego Dyrektoryatu nakazuiący *Rzym* opuścić za naypierwszym wyſtrzałem, i że 50. tyſięcy talarow zapłacono, dla otrzymania dymiſſyi Generała *Championnet*.— Kilku tuteyszych Kſięgarzow płacić przeſtali. —Liſty z *Cayenny* donoszą, iż deportowani *Bourdon de l'Oise*, *Tronçon Coudray*, *la Villeharnois Brothier* i *Rovere* tamże poumierali.— Wczoray grano tu komedyą Kotzebue *Nienawiść ludzi i żal* iuż 50. raz.— Sławny Piemontczyk *Huſs* wydał mocne pismo przeciw proteſtacyi Króla *Sardyńſkiego*. — Podług dziſieyſzego *Monitora*, w Departamencie *Wandei* naywiększa panuie ſpokoyność.

Pomiędzy miniſtrami naszemi za granicą bawiącemi naypierwsza odmiana zaczęła ſię od Ob. *Lombard*, który z *Hagi* zoſtał odwołany. Zapewniaią tu, iż część zboża które *Hollandya z Francyi* wywiozła do *Anglij* przeszła. Miniſter wewnętrzny z rozkazu Dyrektoryatu poſłał miaſtu *Tuluzie* kosztowny obraz malarza *Vincent* w nadgrodę patryotyzmu iego. Obraz ten wyſtawia *Wilhelma Tell* w ten czas, kiedy łodź *Gislera* od lądu odpychała.— Rojaliści w *Paryżu* roznieśli wieść złośliwą iakoby *Jean Debri* zabił *Roberjota*, i że za odkrycie tego żona tego oſtatniego ſiedzi w więzieniu *Temple*.— Dwoch Agentow *Dubois i Durand* przez emigrantow utrzymywanych, osadzono w areszcie. Chwalili ſię publicznie, iż kogo tylko chcieli, mogli wymazać z liſty emigrantow.— Generał *Canclaux* nie poiedzie do *Hollandyi*, gdyż otrzymał kommendę nad 1otą dywizyą.

Z *Genui* dnia 17. Czerwca donoszą co naſtępuie: „Wczoray ogłoſzona tu zoſtała urzędowa wiadomość o zwycięſtwie ktore Generał *Macdonald* otrzymał pod *Modeną* nad *Auſtryakami*. Dziś przychodzi rownie urzędowa wiadomość, iż Generał Legionu *cudzoziemſkiego* przy *Reggio*, a Generał *Victor* przy *San Dorino* powyżey *Parmy* nieprzyiacioł pobili. *Macdonald* od *San Pellegrino* przy *Piſtoi* wyruszył, Generał legionu cudzoziemſkiego od *Sabalbo* przy *Piazzano*, a *Victor* od *Pontremoli* i *Borgo di Favo*.

Generał *Lapoype*, który udał ſię na gorę *Liguryiſką* z korpusem od 2500. woyſka i 500. wieśniakow, przedarł ſię aż do *Bobbio*, gdzie nieprzyiaciele założyli ſkład mąki i zboża. Celnieyszym tey wyprawy zamiarem było opanowanie tych magazynow dla zapobieżenia dalszemu niedoſtatkowi, który w okropnym sposobie zaczyna być doświadczanym. Generał *Lapoype* muſiał iuż odebrać poſiłki, z któremi przedſięwezmie inną niemniey ważną wyprawę, ta wyprawa ieſt częścią planu, który sam Generał kommenderuiący ma osobiście wykonywać. Wyiechał dziś po południu o 3 godzinie ku *Bochetta*, gdzie większa część woyſk przechodziła.—Insurrekcye nie uſtaią. Woyſka *Auſtryacko-Roſſyiſkie* oświadczaią, iż chcą tylko powrocić na tron Krola *Sardyńſkiego*. W miaſtach przez ſiebie zaiętych mianowali Gubernatorow *Piemontſkich*, którzy w imieniu Krolewſkim wydaią proklamacye, zachęcaią mieszkańcow do uzbraiania, i przyrzekaią powszechną amneſtyą *Piemontczykom*, którzy opuszczą chorągwie *Francuzkie*.

Dzienniki nasze donoszą procz tego co naſtępuie: „Dowiaduiemy ſię przez kuryera z *Genui* przybyłego, iż *Moreau* uwolnił z oblężenia *Tortonę* i tam założył głowną swoią kwaterę. Zaiął ón w niewolę iednego Generała nieprzyiacielſkiego z jego korpuſem.

Liſty z *Pawij* pod d. 26. Czerwca donoszą: Ze wſzyſtkich ſtron woyſka Ceſarſkie ſpieſzą w okolice *Alexandryi* i *Tortony* dla przeſzkodzenia dzielnemu wkraczaniu Generała *Moreau*, ktory na 20. z *Novi* do *Tortony* wyruszył. W tymże dniu zaszła krwawa bitwa pod *Bosco* pomiędzy

Alexandryą i *Novi*, po ktòrey *Bellegarde* aż do *Alexandryi* cofnąć ſię muſiał: *Moreau* zaſilił świeżą żywnością *Tortonę* i aż do *Voghera* przedarł ſię. Niezawodną ieſt rzeczą, iż znaczne wzmocnienia tam przybyły, i że nieprzyiaciel aż do *Novi* ſię cofnął.

O Flocie żadne ieszcze urzędowe nie przybyły doniesienia. Podług oſtatnich liſtow z *Kartageny*, flotta *Hiszpańſka* iuż była na wypłynieniu naprzeciw flotty *Francuzkiey*. Na okręty przewozowe wſiadło 6. tyſięcy woyſka *Hiszpańſkiego*, zapewne w celu wylądowania w *Minorce*.

Pomiędzy natłokiem pism, ktòre wynikły z rewolucyi 30 Prairial, zaſtanawiaią ſię tu nad iednym maiącym tytuł.— *Teorya Konspiracyow*. Autor wyśledzaiąc ie, wyraża: *Monſieur* ſprzyſięga ſię przeciwko obywatelowi; *Niedziela* przeciwko *Dekadzie*, *łokieć* przeciwko *Mêtrowi*; *Lareveillere* przeciwko *Religij*; *Mercier* (korzennik) przeciwko *Korzeniom*; *Jourdan* przeciwko *pokoiowi*; konſkrypcyini przeciwko *woynie*. Nakoniec ia sam sprzyſięgam ſię może przeciwko czasowi i duchowi mych czytelnikow etc.

z Paryża dnia 3. Czerwca.

Donoſiemy za rzecz pewną (wyraża *Przyiaciel Praw* w swoim wczorayszym numerze) iż flotta *Hiszpańſka* uſkuteczniła ſwoie połączenie ſię z flottą *Francuzką*, i że trzy okręty ktore ſię znaydowały w *Tulonie* dla naprawy, także ſię połączyły, co nas czyni śrzodziemnego morza Panami.— *Perrochel* Ambaſſador w *Helwecyi*, zoſtał odwołanym.— Generał *Kellerman* ma mieć dozor nad armią w *Hollandyi*. Generał *Darçon* zoſtał ſię w Wydziale woiennym przy Dyraktoryacie. *Szuani* w liczbie 300 udali ſię ku *Chateauneuf*, i po krwawey bitwie zupełnie zoſtali znieſieni.— Donoszą z *Calais*, iż dnia 29 zamek *Risbau* wysadzony zoſtał na powietrze. Szczęściem ieden tylko człowiek zginął. Przed trzema dniami ten przypadek byłby zburzył połowę miaſta, ponieważ prochy na trzy uzbroione okręty, były tam w ten czas na ſkładzie.

Dyrektoryat wymazał oſtatecznie Ob. *Truguet* z liſty emigrantow. *Przyiaciel Praw* wyraża z tego powodu, iż *Truguet* chcąc zapobieżeć, ażeby 10 milionow, ktòre *Portugalia* przed dwoma laty dać miała za pozyſkanie pokoiu, nie ſtały ſię łupem agentow Dyrektoryatu, lecz ażeby obrocone były na pożytek publiczny, zoſtał odwołanym, a traktat zerwany. I że ieden Zyd z *Mahon*, który także miał z tego korzyſtać, namowił Dyrektorya ażeby *Trugueta* umieszczono na liście emigrantow. — Dnia onegdayszego *Bailleul* pokazał ſię znowu w Radzie 500.

W liście pod dniem 19. Czerwca datowanym z głowney kwatery w *Tortonie*, Generał *Deſſoles* donosi Generałowi *Perignon* o ſwoim wkroczeniu do *Tortony* bez żadnego wyſtrzału, wynika ze wſzyſtkich wiadomości, że Armia *Włoſka* razem zebrana, była w tych dniach w poruszeniu przeciwko nieprzyiacielowi na wszyſtkich punktach. —Kuryer wyſłany z *Genui* dnia 21. Czerwca do Dyrektoryatu Wykonawczego, widział z portu *St Maurice* flottę *Angielſką* na naszych brzegach, mocną do 28. żaglow. — Do *Breſt* przypłynął konwoy od 17. ſtatkow naładowanych drzewem, żelazem, smołą i innemi materyałami ſłużącemi do budowy okrętow. Ten konwoy był eſkortowany przez fregaty *la Vengeance*, *la Corneille* i *la Semillante*, i przez iedną korwetę.

Rada 500. niepotwierdziła Traktatu handlowego przez dawny Dyrektoryat z *Szwaycaryą* zawartego, dla tego iż wprowadzeniu towarow *Angielſkich* nazbyt ſprzyia.

Na ſeſſyi Rady 500. dnia 25. Czerwca, Ob. *Delbrel* zabrał głos imieniem Kommiſſyi woienney. Wasza Kommiſſya, rzekł, zatrudnia ſię nieuſtannie ſpoſobami powiększenia ſił Armiow Republikantſkich. Mniema iż ieſt rzeczą ſprawiedliwą i nieuchronną przywołać pod Chorągwie tych, ktòrzy przez łaſkę, przekupſtwo, lub intrygę otrzymali uwolnienie od ſłużby woyſkowey. W czaſie woyny ſłużba powinna być oſobiſta, a uwolnienie nie moze być ważne iak w ten czas, gdy ſię zasadza na dowiedzioney ſłabości, Kommiſſya doradza znieść wſzyſtkie zupełne i ograniczone dymiſſye od 23. Sierpnia 1793. zoſtawuiąc tym ktorzy ie otrzymali, wolność domagania ſię z powodow ſłabości lub niezdatności. Wyięte od tego będą zupełne dymiſſye z reformy dane przez Adminiſtracye, rownie iako i ograniczone dane Obywatelom którzy weszli w śluby małżeńſkie. To wſzyſtko co ſię tycze rekwizycyoniſtow lub konſkrypcyinych ożenionych, w niczym odmienionym nie będzie. Sami tylko Kommiſſarze wykonawczey władzy przy Adminiſtracyach Centralnych zoſtaiący, za zdaniem Chirurgow ſtanowić będą o ważności dymiſſyow. Tym urzędnikom dana będzie obſzerna władza, lecz ieżeli w Departamencie znaydzie ſię aby iedno oszukuiące uwolnienie, wina i odpowiedzialność na samego ſpadać ma Kommiſſarza. Kommiſſya przenioſła ten ſpoſob nad uſtanowiony w Prawie 28. *Germinal*, ktòry Adminiſtracyom Municypalnym nadawał moc decydowania w tey okoliczności, i ſtawiał ie nieiako między ich upodobaniem i obowiązkiem.

Na ſeſſyi Rady 500. dnia 27. *Lacué* przekładał ile Ciało Prawodawcze używa zwłoki w ſtanowieniu Prawa. Odsyła ſię nayprzod proiekt do kommiſſyi, ktòra go roztrząsa, układa Rapport, podaie proiekt do prawa; ten proiekt drukuie ſię; każdy członek zaſtanawia ſię nad nim do woli. Rozpoczynaią ſię potym uroczyſte i długie ſpory niżeli rezolucya uchwaloną zoſtanie; lecz ta rezolucya w Radzie ſtarszych przechodzi przez też ſame roztrząsania, przez iakie przechodził proiekt w Radzie 500. Jakim ſię to dzieie ſposobem, iż te wszyſtkie oſtrożności, ktòrych ſię do naydrobnieyszych okoliczności wzywa, zaniedbane są gdy idzie o nayglownieysze interesſa Narodu, iako to o traktat handlowy, pokoiu, przymierza, o wypowiedzenie woyny? Niech Poselſtwo Dyrektoryatu proponuie iednę z tych czynności, natychmiaſt naradzamy ſię nad nią potaiemnie, uznaię w tym mądrą i przez konſtytucyą przepisaną oſtrożność; lecz podług moiego zdania, roztrząsamy ią zbyt nagle. Czyliż mniemamy, iż podobne materye nie wymagaią tyle światła, i ważnieyszych za sobą niepociągaią ſkutkow, iak te pospolite prawodawſtwa rozbiory? Byłoby to wielkim błędem. Poſtępowanie Ciała Prawodawczego w ratyfikowaniu traktatow nie zgadza ſię z godnością Narodową. Zdaie ſię iak gdyby Ciało Prawodawcze tylko na pozor zatrudniało ſię roztrząsaniem intereſſow zagranicznych. Trzeba przeto poſtanowić ſposob w iakim macie czynić rozwagi nad traktatami, sankcya wasza nie będzie odtąd w *Europie* ſamą tylko formalnością.— Uchwalono także aby cudzoziemcy i obywatele, ktòrzy poſtradali ſwoie prawa polityczne: nie zoſtali przypuszczeni do zgromadzeń ludu zatrudniaiących ſię rozmowami politycznemi.— Adminiſtracye centralne mogą takowe zgromadzenia tymczasowo zamykać, gdyby widzieli ich nieprzyzwoitość, lecz potwierdzenie musi naſtąpić od Dyrektoryatu. *Lacué* żąda, ażeby poſtanowiona była kommiſſya z 5 członkow dla podania proiektu praw podług tytułu konſtytucyi ſtoſownie do ſrzodkow, nad ktòremi ſię w Radzie zaſtanawiano.— Ta propozycya zoſtała przyiętą.— Mianowana kommiſſya ſkłada ſię z OOb. *Lacué*, *Lamarque*, *Godin*, *François z Nantes*, *i Cacault*.

Reszta uchwalonego prawa ſtoſownie do wnioſku Kommiſſyi iedenaſtu, ieſt naſtępuiąca: — „Broń ktorą Dyrektoryat na ſeſſyi publiczney za czynione Oyczyznie uſługi nadaie, uważana ieſt za Narodową nadgrodę. Z tego powodu nie może być nadana iak tylko Prawem na propozycyą Dyrektoryatu poſtanowionym. — Zadna ſprzedaż broni, ubioru lub ſprzętu obozowego, ani nawet ammunicyow woiennych, nie będzie mogla być czyniona nie zoſtawſzy wprzod dozwoloną prawem na wniosek Dyrektoryatu poſtanowionym. Zawieszone będzie wymazanie z Liſty Emigrantow, tych Osob, ktòre pod 29 Maja 1793 nie mieszkaiąc w *Lugdunie*, maią świadectwa mieszkania w tym mieście, pòki nie zaydzie Prawo względem ſposobu weryfikacyi tych zaświadczeń.— Zadne wymazanie przekonanych o Emigracyą ex ſzlachty, lub tych ktòrzy należąc do klaſſy uprzywileiowaney, nie będzie mogło bydź poſtanowione, poki nie zaydzie decyzya względem reklamacyow wyżey wspomnionych osob, ktòreby były na liście Emigrantow wpisane. W każdym przypadku przepisane będzie prawidło względem zapisow nie w właściwym Departamencię zrobionych. W pierwszym rzędzie wszyscy obrońcy Oyczyzny. W drugim osoby nie będąc z klaſſy bywszey ſzlachty z uprzywileiowanych ktòrzy na Liſtę Emigrantow wpisani byli po 9 Thermidora roku 2. W trzecim rzędzie ci ktòrzy nienależąc ani do ex-szlachty ani do ex-uprzywileiowanych zapisani byli na tey liście od 31 Maja 1793. W czwartym porządku ci ktòrzy łącząc też same warunki, zapisani byli przed 31 Maja 1793.— Ciało Prawodawcze zaſkarza przed Dyrektoryatem poſtępki tych Agentow i Kommissarzow w sprzymierzonych Rzpltych, ktòrzy popełnili kradzieże i zdzierſtwa, oſkarżali wiernych Generałow, rozbraiali Patryotow; donoſi o Liwerantach i innych Agentach ktorzy we śrzodku kraiu roztrwonili maiątek publiczny. Dyrektoryat Wykonawczy będzie obowiązany oddać do ſądu tych ktorzyby mu ſię zdawali bydź przeſtępnemi.

Na ſeſſyi dnia 29. Czerwca uchwalono, iż wſzyſcy maiący ſkład broni, ammunicyow, potrzeb woiennych etc, czyli ie przez kupno, czyli innym iakim ſpoſobem nabyli, ſą obowiązani w przeciągu trzech dni podać ich ſpecyfikacyą pod karą dwuletniego w kaydanach więzienia.

Na wnioſek *Cheniera* uchwalono, aby zwłoki Generała *Cherin* w grobowcu pod *Koblentz* dla Generałow *Marceau* i *Hoche* wyſtawionym, złozone zoſtały. — W mieyscu zaſiadania *Roberjota*, złożony ma być ubior iego czarną florą pokryty.

Na ſeſſyi dnia 30. liczne Adreſſy przeczytane zoſtały, żądaiące ukarania łupiezcow ſkarbu publicznego.— Deputowany *Conſtant* przekładał, iż w Departamencie *Bouches du Rhone* nowa *Wandea* ieſt utworzona. Sto Rojaliſtow w mundury huzarſkie przebranych, rabuiąc i zabijaiąc Republikanow krzyczeli *niech żyie Ludwik XVIII*. Rzecz ta ma być ściśle dochodzona.

Dnia 30 Czerwca na wniosek Ob. *Jourdan* Rada 500 wydała Rezolucyą ktòrey treść: Wſzyscy konſkrypcyini do ſłużby Prawem dnia 28 wezwani, zgromadzą ſię niezwłocznie dla weyścia pomiędzy bataliony poſiłkowe. Te bataliony noſić będą imie Departamentu z ktòrego ſię zbiorą. Dyrektoryat wyznaczy Szefa batalionu i czterech Kapitanow. Każdy konſkrypcyiny maiący wzroſt, może ſię zaciągnąć do kawaleryi poſtarawszy ſię o konia ſwoim kosztem. Wszyscy woyſkowi pensyonowani, reformowani etc. mogą powrocić do ſłużby, ieżeli ſię ieszcze czuią zdatnemi. Prawo ſtawiania za ſiebie zaſtępcy, ieſt znieſione; z tym wszyſtkim konſkrypcyini ktòrzy tego pozwolenia użyli, nie są obowiązani udawać ſię do armiow, ieżeli ich zaſtepca nie ieſt ani zbiegiem, ani reformowanym, lub ieżeli nie ieſt w wieku konſkrypcyi. Od dnia 1 Frimaire wydawanych będzie co miesiąc 2000 dymiſſyow z całey armii, a te dymiſſye udzielać ſię maią naydawnieyſzym woyſkowym.

Na ſeſſyi dnia 1 Lipca. Przyięto proiekt Ob. *Jourdan* powszechney amneſtyi dla dezerterow.— Mieszkańcy *Moguncyi* przyſłali adreſs do Rady ſtarszych, w ktòrym oświadczaią naywyżſzą gorliwość swoią w obronie Rzpltey.— Wyznaczona zoſtała Kommiſſya z 7 członkow ktora w przeciągu trzech dni ma przełożyć plan przed-

ſiewziąść maiących ſię śrzodków, ſtoſownych do wielkości niebeſpieczeńſtw Rzpltey.

z Bruxelli dnia 2. Lipca.

Nowe prawo nałożenia przymuſzoney pożyczki 100 millionów liwrow na klaſſę ludzi bogatszych ſprawia tu wielkie wrażenie, gdyż na nasz departament nałożono dwa milliony, to nas tylko cieszy, iż pożyczka ta spadnie naywięcey na tych, którzy ſię naybardziey przyłożyli do przemienienia ſkarbu publicznego w rzeszoto *Danaidow.*

z Hagi dnia 6. Lipca.

Rozniesiono tu od kilku dni trwogę, iż flotta *Angielſka* z transportowemi ſtatkami ma ſię do brzegow naszych zbliżyć i woyſko na ląd wyſadzić. Wszakże nic ſię to ieſzcze nie ſprawdza; to tylko pewna, iż pod *Scheveningen* krążące okręty woienne *Angielſkie* zachwyciły nam 10 ſtatków rybackich. Wſzakże wzmocnienia wszędzie nad brzegami poczynione zoſtały.— Zeszłego Wtorku tuteyszy Miniſter *Francuzki* Ob. *Lombard* odebrał rozkaz przyiechania do *Paryża.* Zaraz w nocy wyiechał, ſłychać, iż Ob. *Choudieu* mieysce iego zaſtąpi. Ta odmiana ſprawiła tu wielkie wrażenie, powszechnym ieſt mniemaniem, iż pociągnie w naſzym rządzie rowną odmianę iak w *Paryżu*, i że partya która na dniu 12 Czerwca roku zeszłego upadła, znowu wpływ ſwoy odzyſka.— Miniſter nasz intereſſow zagranicznych Ob. *Van der Goes* proſił o dymiſſyą.— Pod *Julich* fortyfikacye iak nayspieſzniey są zakładane, więcey tyſiąca ludzi około nich pracuie.

Od granic Auſtryackich dnia 29 Czerwca.

Generał *Moreau* uſkarżał ſię przed *Suwarowem* na popełnione zaboyſtwa niewolnikow *Francuzkich*, lecz ten wymowił ſię tym, iż oddział ieden *Francuzki* po złożeniu broni gdy ſię znowu nagle do niey porwał, i do woyſk ſprzymierzonych ſtrzelać zaczął, nie można było utrzymać zapału żołnierza.— Nasz Ambaſſador w *Peterzburgu* Hrabia de *Cobenzl* niebespiecznie chory. — Szczątki regimentu *Preissa*, ktory walczył pod *Modeną*, maią otrzymać ſztandar z złotym medalem.— Szlachta *Neapolitańſka* oświadczyła ſię zupełnie przeciw Krolowi. Pracuie mocno nad utworzeniem rządu republikanckiego, i nie chce więcey Króla do kraiu wpuścić. To ieſt przyczyną dla czego kardynał *Ruffo* tak ieſt przytłumionym w czynnościach ſwoich. Brzegi morſkie są wszędzie przeciw napaści ſprzymierzonych obwarowane, buduią także w tym celu baty kanonierſkie. Synowiec margrabiego *Gallo* znayduie ſię na czele armii Republikanckiey, cały kray zoſtał przerobiony, gdyż potrafiono przeciągnąć do ſiebie nawet lazaronow.

z Ratyzbony dnia 23. Czerwca.

Dnia 12. t. m. Miniſtrowie przy ſeymie Rzeszy będący odprawili konferencyą dla naradzenia ſię nad dekretem Cesarſkim względem wyiaśnienia okoliczności za boyſtwa Miniſtrow *Francuzkich w Raſtad.* Poſtanowiono tam 1.) Iż naradzanie ſię w tey materyi rozpoczęte będzie dnia 12. Lipca 2.) Ażeby od kommiſſarzow Cesarſkich zaſięgnąć rady, czyli żądana Deputacya ma być wybrana z pomiędzy ſtanow, czyli z pomiędzy osob ſeym ſkładaiących. 3.) Iż w oſtatnim przypadku na mieysce obrad proponowana będzie *Ratyzbona*, a w pierwszym przypadku mieysce bespieczne i niezbyt oddalone od mieysca wykonaney zaboyſtwa. 4.) Iż Deputacya złożona będzie z czterech członkow, z wyłączeniem miaſt Cesarſkich, to ieſt z dwoch Elektorow i dwoch Xiążąt. 5.) Iż zaproszony będzie Rząd *Francuzki*, ażeby komu powierzył prawne dowody ſtron obrażonych. 6.) Przeſłana zoſtanie prożba do Cesarza, ażeby rozkazał uſtanowioney już kommissyi woienney powierzyć Deputacyi to wszyſtko co ſię tycze tey ſprawy. 7.) Nadać Deputacyi nieograniczone pełnomocnictwo. 8.) Iż oświadczono będzie Deputacyi i kommiſſyi czyli maią ſię zebrać dla wydania wyroku, lub czyli ſwoie dzieło odeszlą do bezſtronnego ſądu. Miniſtrowie przy ſeymie porozsyłali swoim Dworom tę rezolucyą, i oczekuią na ſtosowne w tey okoliczności inſtrukcye.

Od brzegow Menu dnia 2. Lipca.

Generał *Starray* który dowodzi korpusem od granic *Szwaycarſkich* aż do *Menu*, zapowiedział miaſtu *Frankfortowi*, aby żadne żywności ztamtąd do *Moguncyi* nie były zakupywane i przewożone, gdyż takowe zoſtaną przez woyſka Cesarſkie zabierane i konfiſkowane.

Dnia 6. Lipca.

Przed kilku dniami przechodziło przez *Frankfort* kilka konwoiow z jeńcami *Francuzkiemi*, którzy po zamianie udali ſię do *Moguncyi.* Podług iednego z pism publicznych, Elektor *Bawarſki* ma dóſtawić kontyngens od 10 tyſięcy ludzi. Rekrutuią także w *Bawaryi* z wielkim pospiechem.

Podług dziennika *Przyiaciel Praw*, był to Ob. *Bruere* ſyn ſprawuiącego interessa *Francuzkie w Raguzie*, który przybył na dniu 8. Prairial z depeszami do *Ankony* od Generała *Buonaparte*, depesze zaś te przywiozł z *Egiptu* do *Raguzy* kuryer umyślny.— Połączona armia *Auſtryatka i Roſſyiſka* w czaſie bitew ſtoczonych z *Macdonaldem*, wynoſiła 45. tyſięcy ludzi.

z Strazburga dnia 3 Czerwca.

Mowią iż Generał *Championnet* zoſtał mianowany kommendantem armii *Włoſkiey*, i że Generał *Moreau* dowodzić będzie nad *Renem.*— Znayduiący ſię tu Generał *Marescot* ma wkrotce wyiechać do *Paryża.* Mieysce iego w *Moguncyi* zaſtąpił Generał *St. Suzanne.*— Przybył tu z okolic *Lugdunu* 10 Regiment kawaleryi.— Podług liſtow z *Zurich i Berny* pod d. 30 Armie w spokoyności zoſtaią. *Auſtryacy* nie przeſtaią zgromadzać ſię w okolicach *Rheinfelden* i *Lorrach*; Zdaie ſię, iż maią zamiar przeyść *Ren* w bliſkości *Bazylei.*

z Offenburga dnia 4. Lipca.

Francuzi przedzieraią ſię, aż do naszego miaſta. Cesarscy oczekuią poſiłkow w infanteryi. Jeżeli iednak te nie nadeydą, na owczas będą ſię muſiały cofnąć do *Kintzingen.*— Wszyſtkie woyſka w *Alzacyi* i *Niderlandach* otrzymały rozkaz od nowego Dyrektoryatu wyruszenia iak nayſpieszniey do *Włoch* i *Szwaycaryi.* Maią być na wozach przewożone.

z Raſtad dnia 4. Lipca.

Patrole *Francuzkie* posuwaią ſię znowu pod sam *Offenburg*, Jednak wiadomo ieſt, że liczba woyſk *Francuzkich* na prawym brzegu ieſt dosyć mała, *Auſtryacy* znayduiący ſię w naszych okolicach, maią być wzmocnieni przez infanteryą.

Duia 5. Lipca.

Dnia wczorayszego nieprzyiaciel w przewyższaiącey ſile attakował woyſko G. *Gorger* ſtoiące przy *Renchen*, *Urlofen*, i *Appenweyer.* Bitwa rozpoczęła ſię o 3. godzinie z rana, i trwała aż do nocy. Nieprzyiaciel przedarł ſię aż w pobliſkość wsi *Ruſſenhofen*, o małą milę od *Oberkirch*, ponieważ położenie mieysca z tey ſtrony było przyiazne dla kawaleryi, wyſłano natychmiaſt huzarow *Blankenſteina*, który uderzywszy z naywiększą natarczywością na infantaryą nieprzyiacielſką, po wielkiey części z Grenadyerow złożoną, zrąbali trzy kompanie i wieln zabrali jeńcow. Nasze dwa ſkrzydła muſiały ſię nayprzod cofnąć, lecz wkrotce znowu pomknąwszy ſię, przymusiły nieprzyiacioł do uſtąpienia z *Appenweyer*, i *Renchen.* Obiedwie ſtrony powrociły potym do pierwszych ſwoich ſtanowiſk. Nieprzyiaciel zoſtawił na placu 400. ludzi w zabitych; liczba jego rannych musi być znaczna. Zabrano mu w niewolę iednego Kapitana, iednego Porucznika i 45. żołnierzy. Z naszey ſtrony mieliśmy nieco ludzi zabitych i 80. rannych, między któremi trzech Officerow. Infanterya nieprzyiacielſka była trzy razy od naſzey licznieyszą; ukryta w zbożu, ſprawiła zrazu znaczną klęſkę w naszey kawaleryi. Mężni wieśniacy z *Oberkappel* znaydowali ſię na naszym prawym ſkrzydle i iak lwy walczyli.— Dywizya 13 Regimentu Dragonii pod kommendą Podpułkownika *Allef*, ſtoiąca pod *Lichtenau*, w tymże czaſie była attakowaną, ale nieprzyiaciel zoſtał natychmiaſt odparty z ſtratą 10 ludzi zabitych, 40 rannych i 7 jeńcow. W tey bitwie ieden tylko człowiek z naszey ſtrony był rannym. Nieprzyiaciel przypuścił także attak między *Bishofsheim* i *Treitſtell*, lecz ſię podobnież zawiodł i był ścigany aż do *Bishofsheim.*

z Manheimu dnia 6. Lipca.

Generał *Collaud* wyiechał ztąd dnia wczorayszego do *Nancy.* Generał *Mercier* dowodzi teraz woyſkiem znayduiącym ſię w naszych okolicach. Od d. 31. Maja to ieſt od czasu gdy odebrano z *Paryża* rozkaz zburzenia fortecy *Manheimu*; liczba woyſk znacznie ſię umnieyſzyła; ciężka artyllerya, ammunicye etc. na lewy brzeg przewiezione zoſtały, uſtąpiono potym z wszyſtkich dalszych ſtanowiſk na obydwoch brzegach *Nekkeru*, a nakoniec zdięto moſt na tey rzece ſtoiący. Tym czasem pracowano nieuſtannie nad zburzeniem fortyfikacyow.

z Parmy dnia 25. Czerwca.

Armia *Francuzka* po bitwach dnia 17. 18. i 19. cofnela ſię ku naszemu miaſtu. Tylna ſtraż zamkneła bramy miaſta od ſtrony *Placencyi* i zabrała z ſobą klucze dla ſpóźnienia marszu ścigaiących woyſk *Auſtryackich* i *Roſſyiſkich.* Dnia 21. o pierwſzey godzinie po południu dwòch huzarow *Auſtryackich* przybyło przed bramę S. *Barnabas*, żądali aby im otworzono, natychmiaſt weszli do tego miaſta i kazali pootwierać inne bramy. O trzeciey godzinie korpus armij Ceſarſkiey nadciągnął: mocny oddział huzarow wyszedł przez bramę S. *Michała*, za ktorą tylna ſtraż *Francuzka* mocna do 2000. obozowała. *Francuzi* nie czekaiąc attaku cofneli ſię; zabrano im iedną armatę i wielu jeńcow. Woyſka *Auſtryackie* i *Roſſyiſkie* założyły trzy obozy przed tym miaſtem, te woyſka nabrały bardzo wiele zdobyczy a osobliwie w koniach. D. 22. zwinięto te trzy obozy, a woyſka *Auſtryackie* wyſtąpiły naprzód. Miaſto *Reggio* było zaięte na dniu 23.

DONIESIENIA.

W tych dniach zginął dokument na Złł: 793. ſpoſobem Wexlu pisany, z terminem zapłacenia na dzień 29. Września roku bieżącego przez Ur. *Sobieszczańſkiego* podpiſany, a Ur. Piotrowi *Staſzewſkiemu* ſłużący. Ktoby takowy znalazł, uprasza ſię o oddanie do Kantoru tuteyſzego *Korrespondenta.* Oraz oſtrzega ſię Publiczność, iż takowy dokument komu innemu bez wyraźney Ceſſyi Ur. *Staſzewſkiego* ſłużyć nie może.

Franciszek Daniel *Auffschlag* Obywatel i Kupiec Miaſta Warszawy, który handel ſwoy korzenny *en Gros* do tego momentu w domie Jarzewiczowſkim przy ulicy Miodowey czyli inaczey Kapucyńſka zwaney, miał, iż teraz tenże ſam handel tak rożnych korzeni, materyałow, iako też wszelkich trunkow, *en Gros* i w częściach do przedania maiący, przenioſł do tego domu, w którym niegdy Staniſław *Rafałowicz* handel ſwoy miał, to ieſt do domu w Starym Mieście Nro 42. ſytuowanego; rekomenduie ſię przytym dalſzym łaſkawym względom Prześwietney Publiczności z tym oświadczeniem, iż za mierną cenę ſłużyć każdemu materyałami handlu ſwego zapewnia. — *w Warſzawie dnia 18. Lipca* 1799.

Zgubiona tabakierka złota z zieloną emalią i medalionem na wieku Paſterza z Paſterką tańcuiącego wyrażaiąca, owalna, trzymaiąca długości calow 4. a wysokości ieden i puł, dawnym faſſonem robiona, przez kogoby znaleziona i do W. *Przyſtanowſkiego* pod białym Orłem na Tłomackim ſtoiącego odnieſiona była, temu czerw: złł: 5. nadgrody ofiaruie ſię. Gdyby ſię zaś znalazła gdzie o podal Warszawy, to ſię obowiązuie i expens procz bonifikacyi powrocić.

Xiążęnice w Powiecie Błońſkim. Młyn tuteyszy wodny, Wyprys zwany, z wszelkiemi do tegoż należącemi rolami, ogrodami i łąkami, ma być od Sgo Marcina r. b. na ſześć po ſobie naſtępnych lat w dzierżawę wypuszczony. Termin do licytacyi tegoż młyna na dzień 6ty Sierpnia r. b. przed południem na Folwarku tuteyſzym wyznacza ſię, na którym życzący ſobie takowey dzierżawy zgłoſić ſię zechcą i więcey daiący otrzymania oney ſpodziewać ſię może. — Dnia 26. Czerwca 1799.

Dominium Xiążenickie.

Kantor tey Gazety jeſt w Rynku Starego Miaſta, w Kamienicy JP. Eberta, *pod Nrem* 65. *na drugim piętrze*— Exemplarź gr: 20.